

havde været meget klogere af den højtærede Minister, om han havde foreslaaet, at disse Baner ganske vist blev bygget efter en lettere Konstruktion, saaledes som det er foreslaaet af ham, men at de derefter ogsaa blev drevet af Staten i Stedet for af private. Jeg ser nok, at den højtærede Minister i Bemærkningerne til Forslaget om den foreslaaede Statsbane udtaler, at „Banens Anlæg bliver noget billigere, end hvis den skulde bygges som almindelig Statsbane, idet Kravene til hele Anlægsmaaden og Udstyrelsen er mindre end ved en Statsbane, dels at Driften vil kunne gennemføres under større Hensyntagen til det økonomiske, end det vilde være muligt, naar Banen indgik som Led i Statsbanenettet“. Jeg maa tilstaa, at jeg forstaar ikke, hvorledes det i dette Tilfælde skal kunne blive billigere, end naar man i andre Tilfælde bygger en Statsbane; og det forekommer mig i det hele taget, at dette Princip, at Statsbaner skal bygges paa en anden Maade end Privatbaner, uanset gennem hvilken Egn disse Baner gaar, er et forældet Princip, som vi ikke længere skulde følge. Man skal bygge Banen under Hensyn til, hvilken Egn den kommer til at løbe i, og om den skal være hurtigkørende eller langsomtørende, om det er en Godsbane, der er Tale om, eller om det gælder hurtig Personbefordring. Derefter maa Spørgsmaalet om Banelegemets Styrke afgøres og ikke efter, om Banen i Princippet er en Statsbane eller en Privatbane.

I dette Tilfælde forekommer det mig, at det havde været naturligt ogsaa for Banen Løgumkloster til Røde-Kro, at man ikke blot havde bygget den som Statsbane, men ogsaa ladet Staten overtage Driften i Forbindelse med det Stykke Statsbane, vi allerede har til Løgumkloster fra Bredebro. I lige Maade vil jeg mene, det var rigtigt, at Statsbanerne i det hele overtog Driften af Hovedparten af disse Baner nede i Sønderjylland. Jeg kunde undtage en Bane som den fra Taps til Haderslev, som det ærede Medlem Hr. Knud Hansen og jeg har foreslaaet som Privatbane, og det var heller ikke urimeligt, om f. Eks. Banen paa Als blev ved at være Privatbane; men det er meningsløst, at der ikke bygges Statsbane fra Aabenraa til Avnbøl, og det forekommer mig, at Banerne i de jernbanetomme Rum i Midten af og i det vestlige Sønderjylland, i disse magre Egne, i hvert Fald bør drives som Statsbaner. Det vilde svare til, hvad der er Tilfældet med Banerne i de magre Egne oppe i Nørrejyland; der har man jo ikke forlangt, at Banerne f. Eks. fra Hol-

stebro til Herning, fra Herning til Viborg o. s. v. skulde drives som Privatbaner, nej, man har ganske rigtig set, det var nødvendigt, at de blev bygget og drevet som Statsbaner; saa kunde man vente baade at faa dem bygget paa den mest økonomiske Maade og ogsaa at faa dem drevet paa den bedste Maade, saaledes at det virkelig kunde blive Kulturbaner, som disse Baner her nede i det sydlige Jylland i Virkeligheden skal være.

Jeg vil gerne henlede det høje Tings Opmærksomhed paa disse Spørgsmaal og anmode om, at de maa blive drøftet i det Udvalg, som faar med denne Sag at gøre. Jeg vil desuden gerne spørge den højtærede Minister, om disse Baneprojekter nu er prøvet i Forhold til Spørgsmaalet om Automobile; forskellige ærede foregaaende Talere har jo rejst dette Spørgsmaal om Automobilerne's Betydning for Jernbanedriften. Spørgsmaalet var fremme i den sønderjydske Jernbanekommission, og jeg spurgte gentagne Gange de sagkyndige i Kommissionen, hvorledes de stillede sig til dette Spørgsmaal; Teknikerne erklærede den Gang alle som en, at der var ingen Fare for Automobilene, disse kunde ikke i Længden konkurrere med Banerne. Senere har jeg set, at den højtærede Minister har mobiliseret en Kommission, som rejser rundt og spørger Folk ude i Landet, om de ikke kunde tænke sig at give Afkald paa de Jernbaner, som er lovlige vedtaget her paa Rigsdagen i 1908 eller 1918. Det er en ganske mærkelig Metode og saa meget mere mærkelig, som jeg i denne Kommission træffer de Teknikere, som sad i den sønderjydske Jernbanekommission. Den Gang sagde de, at der var ingen Fare for Automobilene, nu fortæller de Folk, at Automobilene vil ødelægge Banerne ganske, og at man derfor ikke bør bygge Baner. Det er et ganske mærkeligt Forhold, at naar Rigsdag og Regering har vedtaget nogle Jernbaner, udsendes der en Kommission, som skal søge at formaa Folk til at afvalde at bygge Jernbaner. Det er at give med den ene Haand og tage med den anden, og det synes jeg ikke er nogen rigtig Metode. Men jeg gaar ud fra, at naar man nu vedtager en Række nye Jernbaner, maa det være overvejet i Forvejen, om det kan antages, at der vil komme Automobiler, der vil genere Banerne, saa at der ikke bagefter skal udsendes en Kommission til at anmode Folk om at give Afkald paa at bygge Banerne. Jeg vil dog gerne spørge den højtærede Minister, om dette Spørgsmaal er overvejet, og er det ikke Tilfældet, maa det ske, saa maa Udvalget indhente